

Kragujevac

Grad optimizma

“Pre mnogo godina prvi smo uveli neke odluke koje su tek sada aktuelne i postepeno su se stvari kretale uzlaznom linijom. Uz pomoć hrabrosti, božje volje i sreće ostvarili smo sve što smo zamislili”, rekao je Veroljub Stevanović

Grad koji je u poslednjih desetak godina postao novo mesto za ulaganje na mapi regiona ali i Evrope, danas izgleda kao da nikada nije bio na ivici egzistencije. Preporođen, ukrašen mladim nasmejanim ljudima, postao je grad čiji se razvoj i rast pominju za primer. Gradonačelnik Kragujevca Veroljub Stevanović za “Vreme” govori o teškim vremenima, ali i načinu na koji je ovaj grad ponovo postao mesto u koje se rado dolazi.

“VREME”: Koji faktori su uticali na drastičan pomak Kragujevca sa 137. mesta na zvaničnoj rang-listi srpskih gradova po razvijenosti na treće mesto?

VEROLJUB STEVANOVIĆ: Iz ove perspektive postoji dobro objašnjenje za to. Kada sam počeo da se bavim ovim poslom, ovaj grad je bio dolina gladi. Tada smo odlučili da omogućimo prodaju zemlje za 10.000 evra po hektaru. Zauzvrat, investitor je morao da zaposli određeni broj radnika, zavisno od ugovorne obaveze. Pre mnogo godina smo prvi uveli još neke odluke koje su tek sada aktuelne, kao što je mogućnost udruživanja privatnog i javnog sektora i postepeno su se stvari kretale uzlaznom linijom. Uz pomoć hrabrosti, božje volje i sreće ostvarili smo sve što smo zamislili.

Kako je izgledao početak ulaganja i čime je to Kragujevac privukao ulagače?

Prvi investitori bili su privrednici iz Slovenije. “Plaza” i “Fijat” su važni, ali stanje je počelo da se menja i pre njih. Kada je nastupio “Fijat”, morali smo zajedno sa državom da ostvarimo određene ugovorne obaveze i to nas je pokrenulo sa mrtve tačke. Kragujevac se uvek malo drugačije odnosio prema ulagačima. Imali smo spremne projekte i hrabro smo ulazili u

Gradonačelnik Kragujevca
Veroljub Stevanović

pregovore. Nakon nekoliko godina dobili smo titulu “grada budućnosti”, zatim je naš grad proglašen najboljim za ulaganje u ovom kraju, a onda smo postali prepoznatljivi na kartama regiona i Evrope za investitore. Još uvek situacija nije odlična, ali je slika grada mnogo bolja. Mladi ljudi pronalaze posao i za njih postoji perspektiva.

U koje oblasti Kragujevac trenutno najviše ulaže i koje su investicije prioritete?

Sada su najvažniji zdravstvo, sport i prosveta. U februaru smo otvorili najsavremeniju ambulantu u Kragujevcu, za koju smo izdvojili 140 miliona. Uložili smo mnogo u fiskulturne sale, otvorili smo najbolje opremljenu kuglanu u jednoj od njih, a osnovano je i jedno od najboljih strelišta na Balkanu. Pravo pitanje je: Kako ulazite u investicije? Opredelili smo se da bez obzira na sankcije ne sprečavamo njihov razvoj. Mnogo nam je pomogla podrška Vlade i zato smo napravili važan

iskorak. To je put po ivici noža, ali trud i rizik se isplate. Sporan je ostao samo autoput Kragujevac–Lapovo, koji mora biti završen ove godine, i severna saobraćajnica, duga oko 20 kilometara. Ove godine će ta obilaznica biti projektovana, a sledeće će početi radovi. Još jedna važna investicija je novi objekat Hitne pomoći.

Da li u planu postoje ulaganja u sređivanje grada i u neke gradske sadržaje?

Radimo na kompletnom uređenju velike ulice, na ulazu u Kragujevac iz pravca Topole koji jedini do sad nije uređen. Sređujemo i nekoliko prigradskih saobraćajnica. Završili smo zatvoreni bazen i u tom kompleksu uložićemo još oko 60 miliona evra, jer želimo da uredimo plažu otvorenog bazena, koji takođe planiramo i da natkrijemo, kako bismo u sezoni imali po dva otvorena i dva zatvorena bazena.

Posebno smo ponosni na stadion “Čika Dača”, koji je uređen poput najboljih stadiona u Velikoj Britaniji. Da bismo unapredili razvijanje sporta, planiramo i izgradnju arene, uz pomoć države. Očekujemo početak radova sledeće godine, a kapacitet ove hale će biti oko 10.000 ljudi. U Kragujevcu postoji stara dvorana, ali u njoj ne mogu da se organizuju velika takmičenja, tako da je ovo nešto što je gradu potrebno.

Na ulasku u grad goste Kragujevca dočekuje veliki znak “Fijata”. Koliko je ovaj investitor značajan za Kragujevčane i da li su poslodavci mogli da se oslone na kvalifikovanu radnu snagu?

Voleo bih da ljudi imaju na umu kako je izgledao nastanak fabrike automobila u Kragujevcu. Ona je propala, zatim je bombardovana, a onda je došao “Fijat” i udahnuo joj život. Sada je u jeku proizvodnje, puna je ljudi koji su orni za rad. Kragujevac ima najbolju radnu snagu u

Fabrika Fiat automobili Srbija

Srbiji. Tradicija je takva da su svi imali iskustva sa fabričkim poslom. Školovanje je u Kragujevcu bilo specifično i to se sada oseća. Obuka i izbor ljudi za "Fijat" su takođe jedinstveni, jer se zahtevaju stručni kadrovi.

Kakvi su planovi Kragujevca za naredni period i da li očekujete neke investicije, koje biste mogli da najavite?

Interesovanje investitora je sve veće i mi očekujemo nove ulagače. Kragujevac je jedini grad koji ima agrarni budžet poslednjih osam godina. Dva miliona evra godišnje uložimo u obnavljanje stočnog fonda, obnavljanje mehanizacije, sadnice, vodosnabdevanje. Do sada smo izgradili oko 80 arteskih bunara i ove godine ostvarićemo cilj, da svaka kuća bude snabdevena vodom. Sledeće godine želimo da obnovimo domove kulture. Imamo u planu još jednu investiciju koja će potpuno da izmeni sliku grada. To je velika podzemna garaža u centru. Tu će biti trg, ispod koga će na dva nivoa biti preko 400 parking mesta. Kragujevac je i sajamski grad, što je zainteresovalo i Italijane da ulažu u hotele.

Koliko radnih zona u Kragujevcu je na raspolaganju investitorima i na koje olakšice mogu da se oslone?

Država je obezbedila radnu zonu "Fijat", a mi smo ih osnovali nekoliko za male firme, koje su sada već popunile kapacitete. Već postoji potreba za novim zonama

kao što su "Denino brdo", "Metino brdo", "Grošnica" i "Cvetojevac".

Država je ponudila određene olakšice investitorima, ali ono što mi dajemo jeste vrlo povoljna cena uređenog zemljišta. Ako je u pitanju trgovina ili usluga, dogovaramo cene putem tendera i tu se radi o tržišnoj vrednosti. Kada je reč o administraciji namenjenoj investitorima, to je još jedna olakšica jer je sve prilagođeno investitoru. Najbolji primer je "Plaza", koja je ogromna firma, a sa njima je sva papirologija obavljena u danu.

Da li postoji strategija privlačenja investitora i kako se Kragujevac promovise kao grad sa povoljnijim uslovima za buduće ulagače?

U Kragujevcu se stalno održavaju seminari i predavanja o investicijama. Dosta govorimo o tome i sa ambasadama koje su prisutne u Kragujevcu. Imamo predstavnika i u Briselu, jer saradjujemo sa Južnomoravskom regijom, koja je pravi saradnik u momentu direktnih ulaganja. Teško je napraviti projekat ako ne komunicirate na pravi način i neophodno je da imate od koga da učite.

Kako izdvajate sredstva za određena ulaganja, koji su trenutni planovi za koje će se izdvojiti novac iz gradskog budžeta?

Mi atipično planiramo budžet. Ne pravimo stroge planove već postavljamo sebi više ciljeva. Ambiciozni smo, ali u ovom delu godine smo i vrlo oprezni,

tako da završavamo već započete projekte. Ipak, investicije ni u jednom trenutku ne trpe. Kragujevac će imati još jednu veoma važnu investiciju, a to je banka matematičnih ćelija. Grad sada obezbeđuje stanove za naučne radnike, želimo da stvorimo sve uslove da to zaživi. Takođe, gradićemo legat Nikole Koke Jankovića, poznatog Kragujevčanina, akademika i vajara, gde želimo da okupimo celu srpsku akademiju nauka. Trenutno preuređujemo nekadašnji bioskop "Pionir" u koncertnu dvoranu. Mislim da smo dobro planirali kada je reč o investicijama. Nivo investiranja je sve veći, iako su vremena preteška. Od svega nam je najbitnije što će Kragujevčani imati posao.

Šta održava optimizam u Kragujevcu i po čemu se najviše vide napredak i poboljšanje kvaliteta života Kragujevčana?

Kada ulazite u naš grad, prvo nailazite na simbol naše vere, koji vam govori da ulazite u grad hrišćana, u kome vidite mlade optimistične ljude. Napredak se najviše ogleda u tome što je Kragujevac grad u koji je ponovo počelo da se dolazi. Ovo je grad u kome ne možete da nađete slobodno mesto u hotelu, grad u kome su cene nekretnina ali i cene stanarina daleko veće. "Fijat" je najavio da će u narednih godinu dana uposliti još 1400 ljudi. Spremno očekujemo nove investitore i mislim da će na kraju godine građani biti zadovoljni onim što smo uradili. »

Subotica

Fokusirani na investicije

“Svaka ozbiljna i odgovorna politika potvrđuje se ne samo retorikom o demokratiji, ljudskim slobodama i pravima, nacionalnom ravnopravnošću, već iznad svega stvaranjem mogućnosti za zaposlenje i da se pristojno živi od svog rada”, ističe Modest Dulić

Iako je najseverniji grad u Srbiji, kada se stigne u Suboticu u duši zavladaju toplina i spokoj. Duga tradicija, multikulturalnost i sloga odlikuju mesto u Vojvodini koje u poslednjih nekoliko godina postaje sve privlačnije za život. Uprkos problemima iz prošlosti koji Subotičane koče u mnogim planovima, ovaj grad su i investitori doživeli kao pogodno tlo, sa ozbiljnom perspektivom. Gradonačelnik Subotice Modest Dulić objašnjava kako se Subotica nosi sa tekućim problemima, ali i kako je zaslužila titulu “lidera” u privlačenju investicija.

“VREME”: Prošle godine na konkursu “Evropski gradovi i regioni budućnosti”, Vojvodina se našla na četvrtom mestu kao najpoželjnija evropska regija za strana direktna ulaganja. Takođe je poznato da je osvojila deseto mesto u kategoriji promocije strategije gradova u privlačenju stranih direktnih investicija. Kako ste uspeali da postanete jedan od lidera u ovoj oblasti?

MODEST DULIĆ: Kao preduslov privlačenja investitora, trebalo bi uzeti aktivnosti započete tokom 2010. godine na pribavljanju zemljišta namenjenog za takozvane *greenfield* investicije, odnosno one koje podrazumevaju izgradnju potpuno novih proizvodno-poslovnih kapaciteta.

Grad je u februaru 2010. godine sa Republičkom direkcijom za imovinu zaključio Ugovor o kupovini vojne imovine površine oko 144 hektara i nakon toga postao prvi grad u državi koji je uspešno izvršio pribavljanje vojne imovine u svoje vlasništvo. Kupovina vojne imovine realizovana je iz sredstava kredita u vrednosti od oko 180 miliona dinara. U toku 2010. godine izrađeni su svi glavni projekti za infrastrukturno opremanje

■ “Upiranje pogleda u traženje pouzdanih investitora i poslodavaca postaje svakodnevna preokupacija lokalne samouprave”

—Modest Dulić, gradonačelnik Subotice

zemljišta koje naleže na magistralni put, namenjenog za komercijalne delatnosti.

Uporedo, kako bi se stekla lokacija koja bi obezbedila poslovanje investitora u režimu slobodne zone, Grad je sredinom 2010. godine, odlukom Vlade Republike Srbije, dobio zemljište od Ministarstva poljoprivrede na korišćenje bez naknade. Grad je onda oformio današnju privrednu zonu “Mali Bajmok”. Dosadašnja ulaganja u infrastrukturno opremanje ove Privredne zone iz sredstava budžeta Grada iznosila su oko 100 miliona dinara.

Smatramo da veliku prednost u odnosu na “konkurenciju” predstavlja i postojanje Javnog preduzeća “Privredno tehnološki parkovi Subotica” kao jedinog u Srbiji čiju delatnost čine aktivnosti privlačenja investicija. Ovo preduzeće je 2010. godine osnovano sa zadatkom da omogući sve neophodne preduslove kako bi zemljište u vlasništvu Grada bilo ponuđeno domaćim i stranim investitorima sa obezbeđenjem planske dokumentacije, glavnih projekata i radova infrastrukturnog opremanja lokacija. Ono što

■ “Smatramo da veliku prednost u odnosu na “konkurenciju” predstavlja i postojanje Javnog preduzeća “Privredno tehnološki parkovi Subotica” kao jedinog u Srbiji čiju delatnost čine aktivnosti privlačenja investicija”

ovo preduzeće čini jedinstvenim jeste da u saradnji sa javnim i javno-komunalnim službama Grada pruža kompletnu logističku podršku investitorima po principu “sve na jednom mestu” i to od momenta interesovanja pa do samog kraja implementacije investicije.

Šta je obeležilo proteklu godinu u Subotici kada je reč o investicijama i razvoju grada?

Naš najveći rezultat u prethodnih osam meseci verovatno predstavlja početak rada fabrike nemačke kompanije “Continental AG” za proizvodnju sistema za hlađenje motora gde će posao naći 250 građana Subotice. Ukupna vrednost investicije iznosi preko 10 miliona evra, a početak proizvodnje planiran je krajem ove godine. Investitor je sredinom januara 2012. godine započeo izgradnju proizvodnog objekta, na lokaciji industrijske zone “Mali Bajmok, u okviru režima slobodne zone. U slučaju pozitivnih kretanja na tržištu, ova kompanija bi od 2015. godine na istoj parceli započela izgradnju novog proizvodnog objekta i zaposlila oko 400 radnika. Ovaj rezultat još jednom potvrđuje da smo od Subotice stvorili grad sa najpovoljnijom klimom za investicije najpoznatijih svetskih kompanija i sa najvećim brojem ugovorenih radnih mesta. Privlačenje domaćih i stranih investicija, a time i otvaranje novih radnih mesta, biće okosnica našeg rada i u narednom periodu.

Kao potvrda takve prakse svedoči i najavljena investicija privrednog društva “Tyrolian Real Estate” koje je u avgustu izlicitiralo 1,28 miliona evra za parcelu od 4 hektara na lokaciji komercijalne zone “Petar Drapšin”. Očekujemo da u prvoj polovini 2013. godine na toj lokaciji otpočne izgradnja tržnog centra u kojem će biti otvoreno 300 novih radnih mesta.

Takođe je najavljena i investicija novoosnovanog preduzeća “Perseo” sa sedištem u Subotici iza kojeg stoji renomirani italijanski investitor koji se bavi proizvodnjom obuće. Ovo preduzeće je izlicitiralo parcelu površine oko 24.300 kvadrata za preko 240.000 evra u cilju izgradnje proizvodnog objekta. Tu je i licitiranje parcele od skoro 58.500 evra na kojoj će preduzeće “G.C. 013”, koristeći italijanski kapital, izgraditi objekat za izradu kožne odeće.

Da li su zainteresovanim ulagačima ponuđene određene olakšice i šta se pod njima podrazumeva?

Kompanije “Norma Group”, “Continental Contitech”, “Calzedonia” i “Swarovski” su stekle pravo uknjiženja zemljišta u vlasništvo bez naknade. Na osnovu dosadašnjih izjava predstavnika investitora, pored povoljnog geografskog i logističkog položaja privredne zone “Mali Bajmok”, kao i mogućnosti poslovanja u okviru režima slobodne zone, ključni faktori njihove odluke za investiranje u Suboticu bili su efikasna, pojednostavljena i koordinisana administrativna procedura ishodovanja dozvola, raspoloživost kvalitetne i edukovane radne snage, politička stabilnost, industrijska tradicija grada...

Koje planove imate kada je reč o sređivanju centra grada?

Naš centar grada zaslužuje posebnu pažnju s obzirom na svoj kulturno-arhitektonski značaj. Budući da smo poslednju deceniju svedoci pogrešnih odluka koje su dovele do devastiranja centra grada i gubljenja identiteta, prioritet su projekti koji će Subotičanima vratiti centar kakav zaslužuju. Jedan od projekata koji sada već pripada prošlosti bio je i rušenje tzv. betonskog skeleta kraj

Otvorenog univerziteta, koji smo nakon višegodišnje formalno-pravne procedure utvrđivanja imovinsko-pravnih odnosa, konačno uspele da uklonimo, verujem, na sreću svih Subotičana. Obezbeđena su i sredstva za nastavak sanacije subotičke sinagoge. Ove godine je u planu i početak sanacije Zelene fontane u samom centru, kao i rad na izradi projekta novog popločanja gradskog šetališta. Međutim, ključni problem je nezavršeni objekat Narodnog pozorišta, pa su naše aktivnosti na realizaciji ovog projekta, razumljivo, na vrhu prioriteta.

Da li mislite da Subotičani osećaju napredak i kako to utiče na kvalitet njihovog života?

Svaka ozbiljna i odgovorna politika potvrđuje se ne samo retorikom o demokratiji, ljudskim slobodama i pravima, nacionalnoj ravnopravnosti, već iznad svega stvaranjem mogućnosti za zaposlenje i da se pristojno živi od svog rada.

Upiranje pogleda u traženje pouzdanih investitora i poslodavaca postaje svakodnevna preokupacija lokalne samouprave. Očito je da su rezultati transformacije vlasništva vrlo skromni i da nam se dnevno isporučuju problemi otpuštanja, neisplaćenih zarada, finansijskih prezađivanja i bankrota. Svesni smo da građani žive veoma teško. Iako Subotica u sinergiji sa sindikatima prednjači u primerima poništavanja neuspešno privatizovanih preduzeća i sprečavanja njihovog kraha, problemi koji joj se isporučuju, često su nesavladivi.

Jedini način da građanima bude bolje jeste da pokušamo da kreiramo uslove za otvaranje novih radnih mesta, što svim snagama i činimo, a potvrda toga su brojne investicije u našem gradu. ❧

Zrenjanin

Pouzdan partner

“Zrenjanin od svih gradova u Vojvodini najviše liči na srednju Evropu. Zbog reke koja prolazi kroz grad, arhitekture... Po svom položaju bi trebao da predstavlja srce Banata kao što je to i bio pre dvadeset godina. Probaćemo da ga vratimo na staro i da ga pokrenemo što pre”, rekao je mr Ivan Bošnjak

Najveći grad srpskog dela Banata i njegov politički, privredni, kulturni i sportski centar, Zrenjanin je grad sa oko 140.000 stanovnika i više od 20 nacija. Bogat tradicijom dugom gotovo sedam vekova, kao naselje pod imenom Bečkerek prvi put u istorijskim spisima pominje se 1326. godine. Ovaj grad imao je uspone i padove, a gradonačelnik Zrenjanina, mr Ivan Bošnjak, govorio je za “Vreme” o investicijama pomoću kojih bi ovaj grad uskoro mogao ponovo da zasija starim sjajem.

“VREME”: Koji su prioriteti Zrenjanina kada je reč o privlačenju investitora?

IVAN BOŠNJAK: Kao lokalna samouprava, sebi smo zadali pet prioriteta. Prvi je zapošljavanje ljudi. Želimo ne samo da dovedemo nove investitore već i da poboljšamo uslove za one koji su već ovde, bilo da se radi o domaćim ili stranim investicijama. Drugi prioritet je povećanje efikasnosti rada lokalne samouprave u pravcu bolje komunikacije sa ulagačima, kako bi sve što im je potrebno dobili u što kraćem roku. Treće je pokretanje malih gazdinstava, privrednika i svih koji mogu da pokrenu svoj posao od kuće. To se odnosi na trećinu stanovništva koje živi u selima, pa zbog toga želimo da izjednačimo komunalne uslove života u selima i gradu, da bi se, pogotovo mladim ljudima, omogućilo da žive normalno. To je četvrto na listi prioriteta, dakle da stanovništvo van grada bude dobro povezano i da ima sve gradske usluge na raspolaganju. Peti prioritet nam je nadogradnja obrazovanja. Društvenog, kulturnog, socijalnog i sportskog života u našem gradu i naravno, u širem kontekstu, zaštite životne sredine.

Da li postoje razvijene strategije

privlačenja investitora?

Imali smo strategiju razvoja koja je planirana do kraja ove godine. Sada radimo na izradi strategije koja će obuhvatiti period od sledeće do 2020. godine. Prvo smo morali da rešimo problem raspolaganja zemljištem u našoj industrijskoj zoni. U Zrenjaninu postoji i Poslovni inkubator i Zona unapređenog poslovanja, pomoću kojih smo rešavali ovaj problem. Tako je doneta odluka da će Grad obešteti vlasnike zemljišta koje im pripada po Zakonu o restituciji.

Koja je svrha Biznis inkubatora koji postoji u Zrenjaninu?

Biznis inkubator je prostor u kome se po određenim uslovima dobija mogućnost da pokrenete *start up* preduzeće, odnosno svaki investitor može da dobije svoj kancelarijski prostor koji je u vlasništvu Grada Zrenjanina. Upravo desetak stranih investitora je tako počelo u Zrenjaninu, sa jednom kancelarijom i jednim čovekom, a sada recimo “Drekslmajer” zapošljava 2400 ljudi. “Modital” je isto tako počeo i nadamo se da će svi zainteresovani prepoznati ovu mogućnost za razvijanje svojih poslova.

Da li postoje još neke olakšice za investitore?

Potencijalnim investitorima nudimo jeftino zemljište, uređenu komunalnu infrastrukturu i efikasnu lokalnu samoupravu. Imamo mnogo iskustva sa investitorima. Zahvaljujući radu Kancelarije za lokalni ekonomski razvoj i zaposlenima koji su zaduženi konkretno za ubrzavanje potrebnih procedura, sve je pojednostavljeno. U Zrenjaninu odnedavno postoji i Kancelarija za brze odgovore, gde se lokacijska i građevinska dozvola dobijaju za samo 15 dana. Ostalo je još da radimo na saglasnostima koje moraju da

Gradonačelnik Zrenjanina Ivan Bošnjak

se dobiju od državnih preduzeća, kako bi procesi tekli bez zastajkivanja.

Koji investitori su najznačajniji u Zrenjaninu i koliko dugo su prisutni?

Po obimu proizvodnje svakako je najznačajniji “Dijamant”, bivša industrija ulja. Ova fabrika je sada u vlasništvu hrvatskog “Agrokora”. Drugi je “NIS”, koji na teritoriji Zrenjanina i uopšte na području Banata ima svoju proizvodnju i dugu tradiciju jer i potiče odavde. Od “NIS-a” smo dobili zahtev da u Zrenjaninu oformimo dva naftaška odeljenja. Dali smo im na raspolaganje našu Tehničku školu, u kojoj je pre 15 godina postojalo naftaško odeljenje. Tehnologija se u međuvremenu promenila, pa je ukinuto, ali sada postoji potreba za tim. Zato želimo da naše mlade ljude, osposobimo da nakon školovanja rade za ovu kompaniju

Proizvodni pogon fabrike kablova za auto-industriju "Drekslmajer"

široj svetu. Takođe postoji mogućnost da, u dogovoru sa rektoratom u Novom Sadu, Tehnički fakultet "Mihajlo Pupin" otvori i visokoškolsko odeljenje naftaša.

Naravno, tu je i već pomenuti nemački investitor "Drekslmajer" koji je prošle jeseni završio svoju drugu halu u saradnji sa kompanijom "Fijat automobili Srbija" (FAS), oni proizvode kablove za auto-industriju. U jednoj smeni zapošljavaju 800 ljudi, a ima tri smene, tako da je to dobar primer investicije koja je otvorila 2400 radnih mesta. Veoma su korektni prema zaposlenima, organizovali su prevoz za radnike, imaju oko 100 zaposlenih trudnica, a planiraju gradnju još jedne hale gde će se zaposliti još 800 ljudi.

Imamo ukupno 22 investitora. Pojedini posluju u režimu Slobodne zone. To znači da je sve što uvoze oslobođeno carine i to je značajan podsticaj za investitore. Predviđeno je da se Slobodna zona proširi kada bude bilo potrebe za tim.

Da li postoje najave novih investicija?

Postoje. Interesovanje je veliko. Imamo devet investicija u planu, ali još uvek traju pregovori. Francuski "Mekaplast" koji pravi plastične obloge za FAS će proširiti svoj kapacitet, slovenačka "Kolpa" će u zavisnosti od ruskog tržišta, proširiti svoju proizvodnju. Pančevački "Almeks" je kupio staru skrobaru i očekuje se početak njihovog rada u Zrenjaninu. "Viktorija grupa" je svoju skrobaru locirala u našoj bivšoj šećerani i to je sada "Viktorija

Starč". U "Almesku" će oko 150 ljudi imati posao. Tu je i "Beohemija", koja proizvodi deterdžent. Jedno brodogradilište se otvorilo, a nadamo se da će i problem sa Jugoremedijom uskoro dobiti svoje rešenje. Takođe, postoji jedan vrlo ozbiljan investitor koji bi trebalo u narednih godinu dana da se opredeli za ulaganje negde u Srbiji, pa se nadamo da će Zrenjanin biti njihov izbor.

Na opštem planu, tri glavne stvari bi trebalo da se urade u naredne četiri godine. Završetak obilaznice oko Zrenjanina je jedna od njih. Zatim postrojenje za preradu i prečišćavanje vode za piće i regionalna deponija.

Zrenjanin je dobio brojna priznanja kao grad pogodan za investicije. Na koji način komunicirate sa investitorima i koje oblasti još planirate da razvijate?

Po izboru časopisa "Fajnenšel tajms" uvršteni smo na 48. mesto na svetu među 10.000 gradova najboljih za investiranje. U okviru NALED-a smo kvalifikovani kao opština sa povoljnim poslovnim okruženjem. Takođe smo 2006. godine proglašeni za "Grad budućnosti", aktivno učestvujemo u Stalnoj konferenciji gradova i opština.

Organizujemo brojna sportska takmičenja. Planiramo da programski obogatimo manifestaciju "Dani piva", kako bismo dobrom ponudom i programom poboljšali i turističku ponudu. Postoji još mnogo potencijala poput lovnog i ribolovačkog

turizma na naše četiri reke. U Banji Ruscandi u Melencima planiramo da razvijamo zdravstveni i kongresni turizam. Početkom godine organizovali smo Internet konferenciju "Webiz", gde smo za tri dana u gradu ugostili preko 500 mladih programera. Često smo domaćini košarkaškim i rukometnim reprezentacijama. Trudimo se da organizujemo, osim koncerata popularne muzike, i koncerte za ljubitelje klasične muzike. Kulturni centar Zrenjanina je oživeo. Posle mnogo vremena u Narodnom pozorištu "Toša Jovanović" imamo pet premijera.

Da li ljudi u Zrenjaninu osećaju napredak u smislu povećanja investicija?

Mi smo svemu tome optimistično pristupili. Sada imamo dobru polaznu osnovu, dobru komunikaciju, trudimo se da se predstavimo u najboljem svetlu i nadamo se da ćemo tim putem nastaviti. Ljudi još uvek ne osećaju direktno poboljšanje, ipak su nam se tri velika pogona nedavno ugasila.

Da li postoje oblasti za koje mislite da bi mogle da se razviju u budućnosti?

Zrenjanin ima još jednu veliku šansu za razvoj, a to je u okviru oblasti obnovljive energije. Na tome bi trebalo da se radi i na širem planu. Ovde je zemljište pogodno i za poljoprivredu. Gradnja plastenika i staklenika trebalo bi da se intenzivira. Privatna zadruga "Carska bašta" već godinama radi u naselju Mužlja, i oni su proširili svoj rad na više opština. Imamo i jedan projekat čiji je radni naziv "Hiljadu metara staklenika mesečno", što je ujedno i cilj koji želimo da ostvarimo u skorijoj budućnosti. Zrenjanin je privlačan investitorima zbog dobrog strateškog položaja. Imamo sreću da posedujemo dosta građevinskog zemljišta u blizini dobrih puteva, imamo reku, železnicu... Izlazimo na osam kilometara dunavske obale i četrdeset kilometara obale Tise, to je veliki rečni potencijal. U neposrednoj blizini grada i industrijske zone "Ečka" nalazi se aerodrom. Kada bi se u njega ulagalo, mogao bi da bude veliki kargo centar. Za vreme Drugog svetskog rata aerodrom "Ečka" je trebalo da bude najveći aerodrom van nemačke teritorije, pa ćemo pokušati da i to bude jedna od ključnih tačaka za ekonomski razvoj. ❧

Ruma

Ulaganje u budućnost

“Ljudi očekuju poboljšanje kvaliteta života, s obzirom na interesovanja i ulaganja investitora. U Rumi se trenutno dešava jedan značajan investicioni zamah”, kaže Goran Vuković

Rumu odlikuje poseban geografski kuriozitet, a to je da se nalazi tačno na polovini severne Zemljine polulopte, pa Rumljani tvrde da zato samo u Rumi i nigde više kilogram iznosi tačno 1000 grama. Geostrateški položaj Rume je takođe vrlo povoljan, što odgovara i investitorima kojih je u poslednje vreme sve više u ovom sremskom naselju. Goran Vuković, predsednik opštine Ruma, govori za “Vreme” kako su investitori pronašli put do Rume i koji su planovi za njen dalji razvoj.

“VREME”: Koliko novih investicija je u poslednjih godinu dana realizovano u Rumi?

GORAN VUKOVIĆ: Trenutno na teritoriji opštine ima sedam gradilišta, gde će se zaposliti između 800 i 1000 radnika. Ambijent za ove investicije smo stvarali protekle četiri godine, prošle godine je počela gradnja, a ove godine nadam se da ćemo ubirati plodove uloženog truda. Fabrike bi trebalo da počnu da rade između maja i avgusta. Sada su svi investitori pri završetku građevinskih radova. Šest gradilišta je u Rumi a sedmo je u Platičevu. To je firma “Kableks” i tamo će biti zaposleno stotinak novih radnika.

Među navedenim investitorima je i kompanija “Albon”, koja će zaposliti više od 200 radnika tokom ove godine. Zatim “Adrijana”, koja je već počela sa radom, oni za “Kalcedoniju” proizvode kupaće kostime u Rumi. Ova kompanija sada zapošljava 100, a krenula je u izgradnju novog objekta koji će zaposliti od 300 do 400 radnika. Tu je i firma “Insert”, koja proizvodi obuću i to je domaći investitor, potom rumski brend “Frigo Žika Soko Ruma”, proizvođač rashladnih i termo uređaja za ugostiteljstvo i trgovinu, zatim “Mitas”, koji dograđuje proizvodnu halu za još 225 novih radnika.

Vlada Srbije i opština Ruma potpisale su Memorandum o izgradnji objekta u

Goran Vuković, predsednik opštine Ruma

industrijskoj zoni “Rumska petlja” sa investitorom iz Kine i to bi trebalo uskoro da počne. Kriza je malo usporila izgradnju infrastrukture, pa nismo uspeali da ostvarimo baš sve planove. Ipak ćemo sredstvima opštine uvesti kompletnu infrastrukturu kako bi investitori imali sve što im je neophodno.

Da li interesovanje za investiranje u Rumi raste?

Postoji veliko interesovanje određenih investitora, iako je na nivou Republike smanjen interes ulagača. Ruma je zaista područje gde izgradnjom autoputa Novi Sad – Šabac dobijamo novu vrednost lokacija zbog ukrštanja tih putnih pravaca. Mislim da je Ruma skoro bez konkurencije kada je u pitanju geostrateški položaj, a prednost su nam aerodrom koji nam je na 35 kilometara i Beograd na 50 kilometara. Otvoreni su nam putevi ka reci Savi i Jadranskim lukama.

Kada je reč o resursima koji odgovaraju investitorima, ono što je nama problem, sa druge strane njima predstavlja značajnu prednost, a to je veliki broj

nezaposlenih. Uglavnom su svi školovani i mogu biti osposobljeni za razne poslove. Ja potičem iz privrede i tvrdim da se odličan industrijski radnik oformi za pet godina. Investitori su toga svesni i zadovoljni su što postoji veliki broj ljudi koji su spremni da prihvate radnu obavezu i stupanjem na posao postignu neophodnu produktivnost i kvalitet.

Kako se investitori upoznaju sa pogodnostima ulaganja u vašem gradu?

Ruma je dobila sertifikat NALED-a za opštinu sa povoljnim poslovnim okruženjem. Ovo priznanje je istaknuto na aerodromu pa investitor čim sleti u Srbiju odmah može da dobije ideju gde da ulaže. Redovno se pojavljujemo na svim sajmovima i manifestacijama. U kontaktu smo preko SIEP-a i preko pokrajinskog VIP fonda, na čijem smo spisku, i mislim da smo se pokazali kao dobri saradnici. Kada dovedu investitora u Rumu znaju da će on naići na najbolji tretman, da će mu biti pružene najbolje informacije i uslovi. Od besplatnog zemljišta, oslobađanja

Proizvodno-poslovni kompleks "Albon"

plaćanja komunalija, do toga da će svu papirologiju veoma brzo završiti. Mislim da smo trenutno rekorderi u brzini izdavanja građevinske dozvole. "Adrijana" je od trenutka kad je potpisala ugovor o dobijanju građevinskog zemljišta dobila upotrebnu dozvolu za 120 dana, u zemlji u kojoj se građevinska dozvola dobije u proseku za 247 dana.

Na koji način ste ubrzali proces dobijanja dozvola i olakšali administrativne procese?

Kod nas investitor može da se odluči da Opština za njega ishoduje sve potrebne papire za gradnju. Pokušavamo da pronađemo najpovoljnije uslove. Sve što se pojavi kao problem rešavamo zajedno. Mislim da jedino što bi moglo da se uradi, kako bi stvari još bolje funkcionisale, jeste oslobađanje od komplikovanih administrativnih procedura. Trebalo bi stvoriti uslove za još brže izdavanje dozvola u celoj zemlji, kao i za bržu gradnju. Prošle jeseni je počelo da se radi na tome i sada ne sme da se stane. Nisu problem zakoni, već neke organizacione stvari, nadležnosti koje bi trebalo delegirati opštinama.

Šta predstavlja potencijal Rume kada je reč o budućim investicijama, da li postoji oblast za koju smatrate da tek treba da se razvije?

Ono što je primetno u poslednje dve godine je veliki interes za sadnju voćnjaka. Imamo oko osam hiljada hektara državnog zemljišta za koje Ruma organizuje izdavanje u zakup. Na periferiji grada

u iriškoj opštini postoji veliki, vrlo savremen voćnjak sa jabukama na nekoliko stotina hektara i mislim da će razvoj ove oblasti u narednim godinama omogućiti da oko 2000 hektara bude pod jabukom. Rusko tržište je veoma zainteresovano za jabuke i može da primi neograničene količine. Kada se stvore uslovi za tih 2000 hektara, oformiće se berza gde će se formirati cene i gde će se praviti veliki ugovori, a to će dati novi kvalitet poljoprivrednicima. Ruma će s obzirom na blizinu Fruške gore i teritorije koja je veoma pogodna za uzgoj tog voća postati veliki izvoznik voća. Takođe, mislim da jedini u Srbiji imamo plantaže aronije. U vlasništvu privatnog investitora u Grabovcima je oko 15 hektara plantaže. Ova kultura daje značajne prihode, a vlasnik plantaže planira gradnju pogona za preradu aronije za sokove i druge proizvode. Aronija je veoma zdrava i preporučuje se za lečenje određenih bolesti i zbog toga trenutno ima odgovarajuću cenu. Imamo i vrlo savremen staklenik u Kraljevcima koji cele godine proizvodi paradajz, namenjen domaćem tržištu i izvozu, a Ruma je odrani- je poznata kao veliki proizvođač bostana, koji se poslednjih godina izvozi u Poljsku i Ukrajinu. Proizvodnja povrtarskih kultura je vrlo zastupljena jer je Srem idealno mesto za to, zbog mogućnosti dobrog navodnjavanja. Kako bismo potpomogli razvoj ove oblasti, obezbedili smo bespovratna sredstva za podizanje plastenika, što je dalo odlične rezultate pre svega kod malih domaćinstava.

Koliko industrijskih zona postoji u Rumi?

Ruma ima nekoliko industrijskih zona. Zona "Rumska petlja" je najpovoljnija jer je u opštinskom vlasništvu. Ima oko 300 hektara i tu investitor u rešavanju svih potencijalnih problema ima partnera i podršku u opštini. Ima i zona koje su veće, one su u republičkom ili privatnom vlasništvu. Postoji i građevinska zona koja je u vlasništvu Ministarstva odbrane. To su bivše kasarne aerodroma. Opština je izrazila interes da dođe u posed te imovine, ali s obzirom na cenu ta ideja je ostavljena po strani. Poslednjih godina opštine daju besplatno zemljište. Ako mi treba da platimo zemlju, ne isplati nam se investicija u kupovinu, ali ako neko želi da investira u taj prostor, može, u saradnji sa Ministarstvom odbrane.

Da li će postojeće investicije doprijeti smanjenju nezaposlenosti u Rumi?

Broj nezaposlenih se meri brojem prijavljenih u Nacionalnoj službi za zapošljavanje. Ruma u ovom trenutku ima oko 6000 prijavljenih na birou. Investitori to imaju na umu. Samom najavom dolaska novih firmi, broj prijavljenih u bazi raste jer investitori zapošljavaju ljude sa biroa. Tako nastaje uzajaman proces koristan obema stranama. Ruma je opština koja dobija maksimalne subvencije od države za dovođenje investitora koji omogućavaju otvaranje novih radnih mesta.

Da li su se realizovane investicije odrazile na životni standard Rumljana?

Ljudi očekuju poboljšanje kvaliteta života, s obzirom na interesovanja i ulaganja investitora. Međutim, otvoreno ću reći da se napredak kakvom se svi nadamo još nije desio, ali je blizu. Sledeće godine će određene fabrike biti puštene u pogon i onda će se osetiti bitno poboljšanje. Četiri godine je trebalo da se uradi odgovarajuća projektna dokumentacija i da se dođe u posed zemljišta koje smo ponudili investitorima, da se potom pronađu investitori i izgrade objekti. Sledeće godine očekujemo zapošljavanje znatnog broja radnika. U Rumi se trenutno dešava jedan značajan investicioni zamah. Nažalost, Ruma je od 2000. izgubila osam godina koje su bile idealne za investiranje, ali ne treba se osvrtni već ići napred. ❧

Smederevska Palanka

Bitka za napredak

“Borimo se, vraćamo dugove, kako bismo za narednu godinu uhvatili dah i krenuli u izgradnju”, kaže Radoslav Milojević Kena

Grad čiji se kulturni i privredni potencijal izgubio pod senkom neotplaćenih dugova, polako hvata zalet. Smederevska Palanka trenutno nije bitku sa problemima koji su joj ostavljeni u amanet, ali za razliku od prethodnih godina, početak procvata opštine koja je nekada radila punom parom je na vidiku. Radoslav Milojević Kena, predsednik opštine Smederevska Palanka, istovremeno i najmlađi čovek na ovakvoj poziciji u Srbiji, za “Vreme” je govorio o problemima sa kojima se suočava lokalna samouprava, ali i o načinu na koji ih prevazilazi.

“VREME”: Koji planovi razvoja Smederevske Palanke postoje za ovu godinu i kako teče njihova realizacija?

RADOSLAV MILOJEVIĆ KENA: Prioriteti na koje se sada fokusiramo su, osim izgradnje fabrike vode, oblasti infrastrukture. Tokom godine trebalo bi da bude urađena kompletna rekonstrukcija trotoara u Ulici Svetog Save, pored zgrade Suda i Gimnazije. Očekujemo da uz pomoć Ministarstva infrastrukture i sarobraćaja uredimo i Ulicu Vuka Karadžića, u dužini od oko 1200 metara, s obzirom da ova deonica spada u regionalni putni pravac. Uređenje obe kolovozne trake i trotoara koštalo bi 40 miliona dinara. Takođe, ove godine bi trebalo da budu obezbeđena sredstva za rekonstrukciju drugog dela Glavne ulice. S obzirom da nam nedostaju sredstva, konkurisali smo sa nekoliko projekata na konkursu Ministarstva regionalnog razvoja. Nadamo se da će nam izaći u susret, jer ako dobijemo polovinu od očekivanog bićemo zadovoljni. To nam je jedini način da rešimo tekuće probleme. Nadam se da ćemo i od Ministarstva poljoprivrede dobiti sredstva za projekat komasacije zemljišta. Kao jedina opština van Vojvodine, dobili smo 40 miliona dinara da uredimo seoske puteve i to nam je mnogo značilo jer je olakšalo

Radoslav Milojević Kena, predsednik opštine Smederevska Palanka

život seljaka u Smederevskoj Palanci.

U koje oblasti je Smederevska Palanka najviše ulagala u proteklom periodu?

Veoma smo ponosni na započetu borbu sa dugom od milijardu i 140 miliona dinara. Uspeli smo da vratimo 100 miliona dinara u prethodna tri meseca. Električna energija se u Smederevskoj Palanci nije plaćala od 1997. godine, napravili smo reprogram i do sada vratili oko 20 miliona duga za struju.

Rešavali smo problem gasifikacije, to je bio prioritet. “Srbijagas” je uložio milijardu i sto miliona dinara za gasifikaciju, u pilot-projekat. Za naše građane je to bilo besplatno i sada je svako selo gasifikovano. Trenutno tražimo javno-privatno partnerstvo koje bi na ovaj način omogućilo i kanalizacionu mrežu. Ona je u gradu slaba, a nijedno selo je nema. Umesto nje, tu su bunari i septičke jame, zbog čega voda nije zdrava. Voda i kanalizacija su glavni problemi svih žitelja. Sad

smo preko firme “Kirilo Savić” u pregovorima sa nemačkim investitorom koji želi o svom trošku da uvede kanalizaciju u Smederevskoj Palanci, ali uz dogovor da se opština pita o visini cene koju će građani za to plaćati. Nadamo se realizaciji ovih pregovora jer bi to bilo rešenje još jednog urgentnog problema.

Naglasili ste da je fabrika vode najvažniji projekat u protekle dve decenije. Šta je potrebno za njegovu realizaciju, koliki je budžet u pitanju i kada se očekuje početak izgradnje?

Za ovaj kapitalni projekat u protekle četiri godine Smederevska Palanka je, u saradnji sa opštinom Velika Plana, obezbedila od Evropske investicione banke 11 miliona evra. Konzorcijum “Milenium por” dobio je ovaj projekat na tenderu i to je sigurno ove godine najveća investicija te vrste u Srbiji. Ovo će biti regionalna fabrika vode jer i Smederevska Palanka i Velika Plana ukupno imaju 110.000 stanovnika i već godinama unazad je u oba mesta problem snabdevanje vodom. Ovih dana očekujemo početak radova i mislim da je to vrlo bitan pomak.

Koji investitori su se do sada odlučili za ulaganje u vašu opštinu?

Najnovija investicija je italijanska firma za proizvodnju i pravljenje lutaka sa kojom je potpisan ugovor i koja će biti otvorena 1. juna. To je investitor koji je ove godine stigao u naš grad. Ova kompanija je donela i 70 novih radnih mesta, što nam je veoma značajno. Uspeli smo i da fabriki šinskih vozila koja je bila pred gašenjem obezbedimo posao kako bi uvećala svoje radne kapacitete, čime smo očuvali jednu od glavnih fabrika u privrednom sektoru u Smederevskoj Palanci. Važne investicije, koje su tu već neko vreme, jesu i kompanija “Atlantis grupe” iz Hrvatske koja proizvodi bezalkoholna pića, zatim još jedna hrvatska kompanija, “Agrokro”, megamarket “Dis” i “Metal

Prijatno mesto za odmor: Izletišta Jezero

Produkt” koji se bavi proizvodnjom mašina za profilisanje aluminijumskog i čeličnog lima.

Da li postoje olakšice za investitore i šta one podrazumevaju?

Mi investitorima nudimo besplatnu zemlju. Naknada za uređenje građevinskog zemljišta plaća se jednokratno ili u 24 rate. Za jednokratno plaćanje iznos se umanjuje za 30 odsto. Privredna društva i preduzetnici koji u toku godine zaposle najmanje 50 radnika, stiču pravo na dodatnih 50 odsto popusta.

Da li je administrativni proces prilažen stranim investitorima?

Sve neophodne dozvole investitor može da pribavi u Odeljenju za imovinsko-pravno-komunalne i građevinske poslove Opštinske uprave Smederevska Palanka, u rokovima kraćim od maksimalnih koji su utvrđeni zakonom. Planiramo da sprovedemo reformu administracije kako bismo olakšali i dolazak investitora. Imamo cilj da do 1. jula napravimo uslužni centar kako se investitori ne bi bavili nepotrebnom papirologijom.

Koje industrijske zone postoje u Smederevskoj Palanci?

Na području opštine Smederevska Palanka postoji industrijska zona u severozapadnom delu grada, u okviru gradskog naselja Kolonija. Ona se nalazi svega 500 metara od regionalnog puta Palanka-Smederevo. Za ovu lokaciju urađen je plan detaljne regulacije, a od infrastrukture postoje pristupna asfaltna saobraćajnica, električna i vodovodna mreža i

gasovod. Tu je i lokacija “Guberaš”, na regionalnom putu R-107 Smederevska Palanka – Velika Plana, koja je predviđena Prostornim planom opštine. Industrijski kompleks “Goša” je najstarija industrijska zona u gradu i datira iz 1923. godine. Stoji se od dve radne zone, “Goša I” i “Goša II”. “Goša I” se nalazi između železničke stanice i reke Kubršnice, a “Goša II” na drugoj obali reke, na području Rudina. U

■ “Nalazimo se na čuvenom koridoru 10, koji se gradi već godinama i njegov završetak bi bio naša velika prednost”

krugu “Goše I” postoji mogućnost samo za *brownfield* investicije u neiskorišćenim proizvodnim pogonima i ima kompletnu infrastrukturu. U okviru kruga “Goše II” moguće su i *brownfield* i *greenfield* investicije. Postoje pristupni put, elektroenergetska mreža, vodovod, gas i kanalizacija. Postoje takođe i hale u sklopu “Goše” koje su na prodaju, ali one su namenjene određenoj vrsti proizvodnje, što znači da u njima može da se vrši specifična proizvodna delatnost. “Goša” proizvodi vagonice, prikolice, kabine, ali su mnogi njeni delovi ostali bez posla i zato moramo dovesti investitore kako bismo pokrenuli proizvodnju, za koju stručna radna snaga postoji. “Goša” je fabrika koja je svoje vreme zapošljavala 10.000 ljudi, a sada ima 2000 radnika.

Šta Smederevsku Palanku izdvaja od drugih opština i koje su

Prednosti ulaganja u njoj?

Smederevska Palanka ima banju Kiseljak sa najlekovitijom vodom u Srbiji. S obzirom da je u lošem stanju, uložili smo 12 miliona dinara za plan detaljne regulacije i generalni urbanistički plan da bismo izmenili planove za banju i šumu Mikulju. Ona se prostire na 128 hektara, od kojih za 30 hektara postoji urađen projekat za Evropsko selo. Ovde bi sva-

ka ambasada dobila svoje odmaralište, a na taj način se ambasadori mogu lično uveriti u prednosti Smederevske Palanke i preporučiti je kao lokaciju pogodnu za ulaganje.

Kada je reč o banji Kiseljak, pokušavamo da nađemo partnera za investiranje. Tu postoji hotel koji je privatizovan. Potencijal je ogroman, ima mnogo zainteresovanih investitora, ali su potrebna ozbiljna ulaganja. Najveća prepreka koja postoji za investitore je nedostatak izlaska na autoput. Mi smo predali CIP-u zahtev za izradu projekta, koji inače košta 80 miliona dinara. Nalazimo se u čuvenom koridoru 10, koji se gradi već godinama i njegov završetak bi bio naša velika prednost. Autoput je žila kucavica za Smederevsku Palanku i ako se on u bliskoj budućnosti izradi, to će biti istorijski podvig.

VREME

Copyright © NP Vreme, Beograd

Upotreba materijala iz ovog fajla u bilo koje svrhe osim za
ličnu arhivu dozvoljena je samo uz pisano odobrenje NP Vreme

PDF IZDANJE RAZVILI: Saša Marković i Ivan Hrašovec

OBRADA: Marjana Hrašovec

VREME

Copyright © NP Vreme, Beograd

Upotreba materijala iz ovog fajla u bilo koje svrhe osim za
ličnu arhivu dozvoljena je samo uz pisano odobrenje NP Vreme

PDF IZDANJE RAZVILI: Saša Marković i Ivan Hrašovec

OBRADA: Marjana Hrašovec